

NORBERT WOJCIECHOWSKI

ur. 1939; Smętowo

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL, współczesność
Słowa kluczowe	projekt Polska transformacja 1989-1991, PRL, współczesność, kampania wyborcza, Komitet Obywatelski, Solidarność, transparenty, wolne wybory w 1989 roku, wybory czerwcowe w 1989 roku, frekwencja wyborcza, wyniki wyborów, powyborczy entuzjazm, Norbertinum, plakat wyborczy, wolna Polska, wolność

Kampania wyborcza

Komitet Obywatelski i „Solidarność” robili wszystko, aby nagłośnić i reklamować naszych kandydatów. Do dziś pamiętam pochód, który szedł od siedziby Zarządu „Solidarności” na plac Litewski. W oknach budynków były banery z nazwiskami naszych kandydatów lub napisy „Solidarność”.

Przemarsz był jedynym tego typu wydarzeniem w Lublinie. Pozostałe partie nie organizowały podobnych marszów – po prostu nie miałyby takiego poparcia społecznego.

Uczestnicy marszu szli z transparentami: „Solidarność”, „NZZ”, „Wstań narodzić – masz szansę zwycięstwa...” To był piękny pochód, udana manifestacja. Mam zdjęcie Janusza Kolasy, na którym widać idących w pierwszym rządzie Stanisława Węglarza, Jerzego Kłoczowskiego, Tadeusza Mańkę, Adama Stanowskiego, Zygmunta Łupinę, Marię Braun-Gałkowską. Widać narożny budynek (ulice Krakowskie Przedmieście i Staszica), w oknach wywieszono napisy „Solidarność” i nazwiska: Mańka, Stanowski, Stępiak.

Było wiele spotkań, w których brałem udział, zachęcaliśmy zarówno do popierania naszych kandydatów, jak i do udziału w pierwszych demokratycznych wyborach.

Były to pierwsze wolne wybory po czterdziestu pięciu latach panowania komunizmu. Obstawiliśmy wszystkie punkty wyborcze. Ludzie delegowani przez Komitet Obywatelski byli zarówno członkami komisji wyborczych, jak i niezależnymi obserwatorami. Frekwencja [wynosiła] chyba sześćdziesiąt cztery procent. Głosowało mniej ludzi aniżeli w wyborach peerelowskich, gdy za nieobecność na wyborach miały miejsce różnego rodzaju restrykcje. Obecnie, im dalej od roku 1989, tym mniejszy udział społeczeństwa w wyborach. Nie wiem, jak to spuentować... A przecież wszystko w tej chwili jest w rękach tych, którzy głosują. Nasze głosy

decydują o tym, kto będzie u władzy. Świadomość tego, niestety, jak gdyby nie dociera do Polaków.

Gdy podano oficjalne wyniki wyborów, radość społeczeństwa była ogromna. Byliśmy nie tylko zadowoleni, ale wręcz oszołomieni faktem, który zdecydował o zmianie oblicza kraju i narodu.

W „Norbertinum” do dzisiejszego dnia wisi wspaniały, piękny plakat Komitetu Obywatelskiego Lubelszczyzny, na którym dwu uśmiechniętych mężczyzn patrzy na stojącego kilkuletniego chłopca, który trzyma wyciągniętą do góry prawą rękę z palcami w kształcie litery „V”. Wszyscy trzej mają wpięte znaczki „Solidarności”. Nad tymi postaciami napis – „Tobie się uda”. Dziś wszyscy podzielamy hasło tego plakatu: udało się!

Efekt tej kampanii wyborczej jest znany. Był początkiem rewolucyjnych zmian w Europie Wschodniej. Cały świat patrzył z podziwem na Polskę.

Kilka lat temu w Urzędzie Wojewódzkim odbyło się spotkanie młodzieży z byłymi członkami Komitetu Obywatelskiego. Przewodniczył profesor Jerzy Kłoczowski. Poproszony o zabranie głosu, powiedziałem młodzieży, że są oni pierwszym od dwustu lat pokoleniem Polaków, które doświadcza pełnej wolności i niepodległości. Doceńcie to! Niektórzy uczniowie gimnazjum czy liceum powiedzą: „No nie, nieprawda, było przecież dwudziestolecie międzywojenne”. Tak, ale jaką cenę zapłaciło Pokolenie Kolumbów – pokolenie [Krzysztofa Kamila] Baczyńskiego, [Andrzeja] Trzebińskiego, [Tadeusza] Gajcego, [Zdzisława] Stroińskiego w latach 1939–1945? Potem była komuna. Wy jesteście pierwszym pokoleniem, które nie musi uczyć się języka niemieckiego czy rosyjskiego, może się modlić w języku polskim. Mówiłem im: „Jesteście wspaniałym pokoleniem. Pokoleniem, które doświadcza czegoś, co było niewyobrażalne dla mnie, kiedy chodziłem do szkoły średniej w Starogardzie Gdańskim. Pamiętam, jaka była indoktrynacja komunistyczna”. Często przypominam młodym, co się działo po 1 i 17 września 1939 [roku] i lipcu, sierpniu 1944 roku.

Data i miejsce nagrania	2013-12-11, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Transkrypcja	Małgorzata Maciejewska
Redakcja	Janka Kowalska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"